

Már látható a fény az alagút végén

Legyünk optimisták, és bízzunk abban, hogy az ideai, fél százalékra becsült GDP-növekedési kilátást az agrárium időjárási okokra visszavezethető pozícióromlása miatt nem kell az ősszel finomítanunk – mondta lapunknak Soós Lőrinc, a Magyar Statisztikai Társaság elnöke. Szerinte a tartósabb bővüléshez az ágazatok szélesebb körében kell beindítani a növekedés motorjait. Ennek megvalósításában hatékony eszköz lehet az egyre szélesedő vállalkozói hitelkonstrukciók köre.

– A Központi Statisztikai Hivatal friss számai szerint kijöttünk a recesszióból. Mi húzza a magyar gazdaságot?

– Ha a számokhoz szorosan kötődünk – és ez egy statisztikusnak elemi kötelessége –, akkor valóban arról beszélhetünk, hogy kilábalóban vagyunk a recesszióból. Azonban ahhoz, hogy ezt biztonsággal, és ami a legfontosabb talán, tartósan kijelenthessük, még több tényezőnek kell egyidejűleg teljesülnie.

– Melyek ezek?

– A félszázalékos növekedés, bár dicséretes és nagyon meg kell becsülnünk, nem sokkal több, mint a szóban forgó adatnak a természetes matematikai-statisztikai hibája. Szorosan ide tartozik, hogy az Eurostatnak, az unió statisztikai hivatalának kimutatása szerint Magyarország 2013. második negyedévi GDP-je 0,2 százalékkal nőtt, mert az unió az úgynevezett szezonálisan kiigazított adatokat publikálja. Azt is érdemes figyelembe venni, hogy fontos ágazatokban nem az ágazat egésze, hanem egyes alágazatok teljesítettek jobban. Ilyen az iparban például az új járműgyártó-kapacitások termelésbe állása vagy az építőiparban a nagy volumenű vasúti rekonstrukciók termelésnövelő hatása. A növekedési trend stabilizálásához elengedhetetlen a többi ágazat termelésének felfutása is.

– Hogyan teljesített a mezőgazdaság?

– Kakukktojás ebből a szempontból az agrárium. Az elmúlt évek aszályos időjárása igen mélyre taszította a teljesítményét. Most azonban a mezőgazdasági szempontból kiváló téli és tavaszi időjárás után okkal vártuk a remek termésű időszakot, amely akár egy százalékkal is emelhetné volna a GDP-t. A nyári két-három hónapos extrém csapadékhiány azonban olyan mértékben rontotta le az őszi

betakarítású növények – talán leginkább a nagy súlyt képviselő kukorica – terméskilátásait, hogy az agrárium csak töredékét tudja hozzátenni a növekedéshez, mint amit lehetett volna. Mindezek következtében számításba kell venni azt a verziót is, hogy a második fél évben az agrárium már alig vagy egyáltalán nem tud érdemben hozzátenni a bővüléshez. Ez az év egészére számolt félszázalékos növekedési várakozás újragondolását is maga után vonhatja.

– Bővülésnek indult azonban a kiskereskedelmi forgalom.

– Külön kérdés a GDP felhasználási oldalán a kiskereskedelmi forgalom, amelynek tendenciáit értékelve még a szakemberek véleménye is itt-ott megoszlik. A lakossági reálkereset pozíciója hónapok óta dicséretes, érzékelhető növekedése azonban csak töredékesen realizálódik a kiskereskedelmi forgalomban, amely a stagnáló pozíció környezetében billeg hónapok óta. A meglehetősen szokatlan jelenség magyarázatát egyértelműen a válság időszakára vezetem vissza, hiszen a hazai háztartások tekintélyes része csak jövedelmei, sőt tartalékai felélése árán tudta átvészelni a kritikus időszakot. Gondolkodásuk – megfűszerezve a devizahiteles sokkal – lényegesen óvatosabbá vált, így a jövedelmi pozíció rövid távú javulásakor sokan a felélt tartalékokat pótolják vissza.

– Összevetésben hogy állunk a kelet-európai versenytársakkal, ha az idei gazdasági növekedésről szóló adatokat elemezzük?

– Az Eurostat adatsorában valahol a középmezőnyben, annak is inkább az alsó harmadában helyezkedünk el. Országcsoportonként vizsgálva jóval az egy-kétszázalékos GDP-veszteséget elszenvedő szlovének és csehek előtt járunk a második negyedévi növekedési ütem alapján. Bulgáriával azonos a bővülési pozíciónk, míg a szlovákok, a lengyelek és a románok nálunk néhány tizeddel nagyobb növekedést produkáltak. Külön kategóriát képeznek a balti köztársaságok, közülük Lettország és Litvánia az idei második negyedévben egyaránt négy százalék feletti növekedést ért el. Ráadásul ebben a két országban az elmúlt négy negyedév mindegyikében kiemelkedően magas, három és hat százalék közötti volt a bővülés üteme.

– Mi a helyzet az eurózónában? Végleg kijött a recesszióból hazánk legfontosabb kereskedelmi partnere?

– A valutaunió országainak átlagában félszázalékos GDP-csökkenést mértek. Ez a négy déli ország, Görögország, Spanyolország, Olaszország és Portugália két és öt százalék közötti visszaesésének a hatása. Legnagyobb súlyú kereskedelmi partnerünk, Németország gazdasága enyhe javuló irányt jelez, hiszen az első negyedévi 0,3 százalékos visszaesés után a második negyedévben már félszázalékos emelkedést mértek. Ez a növekedés azonban még nagyon kicsi, célszerű ezért igen alaposan elemezni a német import trendjeit, hiszen a német piacra beszállító magyar vállalkozásoknak az ad igazán reális eligazítást beszállítói pozíciójuk várható alakulásáról.

– Az idén fél-, jövőre egy-másfél százalékos növekedés várható hazánkban. Mi az a teljesítmény, amelyet már érezhetnek a háztartások?

– Legyünk optimisták, és bízzunk abban, hogy az idei, fél százalékra becsült GDP-növekedési kilátást az agrárium időjárási okokra visszavezethető pozícióromlása miatt nem kell az ősszel finomítanunk. Statisztikusként „hivatalból” nem nyilatkozhatok a jövő évi GDP növekedési kilátásairól, de azt azért hozzátenném, hogy ennek teljesítéséhez az ágazatok jelenleginél szélesebb körében kell beindítani a növekedés motorjait. Ennek megvalósításában hatékony eszköz lehet az egyre szélesedő vállalkozó hitelkonstrukciók köre. Tegyük hozzá, hogy erre nagyon nagy szükség is van, hiszen a vállalkozások igen széles körénél a hitelpiac kiszáradása a tevékenység bővítésének legfőbb akadályozó tényezője a válság utáni szakaszban. A kérdés második részére áttérve, e tekintetben a közgazdaságtan egyes iskolái is megosztottak, korábban viszonylag széles körben polgárjogot nyert az a konszenzus, amely három százalékra tette az érzékelési küszöb határát. Úgy látom, hogy az elmúlt hetven-nyolcvan év legnagyobb válsága ebben a vonatkozásban is átírja a közgazdaságtan tankönyveit. Bárcsak már látnánk azt a háromszázalékos hazai GDP-növekedést!

Forrás: Magyar Hírlap